

# Slutrapport Vintercyklisten Gävleborg

Bodil Durebrandt, Hållbarhetsutvecklare Gävle kommun

## **Sammanfattning**

Utmaningen Vintercyklisten Gävle genomfördes i samarbete med Region Gävleborg under vintern 2010/2011. 40 deltagare från fyra samarbetspartners deltog från 17 jan – 17 april, varav 11 deltagare i Gävle.

Utmaningen var att cykla minst tre dagar i veckan till och från jobbet. Deltagarna utrustades med dubbdäck, sadelskydd, cykeldator, reflexväst och rabatt på cykelhjälm. Dubbdäcken värderades högt av deltagarna.

Totalt cyklades 540 mil i Gävle och utsläppet av koldioxid minskade med nästan ett ton. Utvärderingen var positiv och visade att alla deltagare i någon utsträckning kommer att cykla nästa vinter och 77 % av deltagarna upplevde att hälsan förbättrats.

## **Bakgrund**

Behovet av att minska utsläppen av gaser som bidrar till växthuseffekten är stort. När det gäller koldioxidutsläppen står transporterna för minst 1/3, och är bland dem som är svårast att åtgärda. Behov av lösningar inom transportsektorn som ger betydande minskningar av koldioxidutsläppen behövs och åtgärder kommer att krävas inom såväl teknik som planering och beteendepåverkan.

Att få fler människor att cykla är ett relativt enkelt sätt minska de lokala utsläppen av koldioxid. Det finns en stor potential att överföra kortare resor från bil till cykel. Forskningsresultat visar att 10-50 % av resorna under 3 km är möjliga att överföra till cykel.

Arbetet leder inte bara till minskad klimatpåverkan utan ger också förbättrad folkhälsa, ökad trafiksäkerhet, bättre luftkvalité, minskat buller och mer pengar kvar i plånboken.

Utmaningen är också viktig för att ge oss återkoppling till hur cykelnätet och väghållning fungerar vintertid.

Trender visar att många cyklister slutar cykla efter sommaren och projektet avser bryta mönstret genom att även genomföra en cykelutmaning vintertid och lyfta möjligheterna att även cykla under vintern. Falu kommun har under flera år genomfört utmaningar vintertid med lyckade resultat. Region Gävleborg vill inspirera och motivera kommuner till vintercykling även i vårt län genom en liknande utmaning och Gävle kommun vill samarbeta med regionen.

## **Övergripande mål**

Inspirera och driva på kommunerna i länet att arbeta aktivt med hållbart resande.

## **Mål**

Utmaningen syftar till att öka andelen cyklister vintertid och förväntas leda till positiva effekter på miljö, hälsa, ekonomi och säkerhet. Samt att:

- 11 deltagare medverkar i Vintercyklisten i Gävle.
- Utsläppen av koldioxid minskar.
- Hälften av deltagarna upplever förbättrad hälsa.

## **Syfte**

Syftet är att inspirera gävleborna att öka vintercykling och visa på att det även är möjligt att cykla i Gävle vintertid.

Vintercyklisterna blir ”spejare” och rapporterar in var det fungerar bra och dåligt att cykla.

## **Samverkanspartners i utmaningen**

Region Gävleborg

Gävle kommun

Sandvikens kommun

Landstinget Gävleborg

Länsstyrelsen Gävleborg

## **Upplägg**

Under utmaningstiden ska deltagarna cykla minst tre dagar i veckan till och från arbetet och rapportera in vid tre tillfällen hur långt de cyklat. Samt uppskatta hur många kilometer med cykel som ersatt resa med bil.

Deltagarna får följande material kostnadsfritt:

- Dubbdäck för att inte halka
- Cykeldator för att mäta hur långt de cyklar
- Cykellysen och reflexväst för att synas i mörkret
- Sadelskydd för att inte frysa om rumpan

För att följa hur mycket vintercyklisterna cyklar rapporterar de in på Gävle kommuns hemsida, hur mycket de cyklat, både till och från arbete och övrigt cyklande, efter följande perioder:

- Period 1: 17 jan-13 feb, sista rapporteringsdag är den 20 februari
- Period 2: 14 feb-13 mars, sista rapporteringsdag är den 20 mars
- Period 3: 14 mars-17 april, sista rapporteringsdag är den 24 april

Webbsidan [www.gavle.se/vintercyklisten](http://www.gavle.se/vintercyklisten) kommer även användas för anmälan, enkäter, information och dialog med deltagare och andra intressenter. Det finns också en gemensam blogg som Region Gävleborg ansvarar för, [hallbartresande.blogspot.com](http://hallbartresande.blogspot.com). Utmaningen kommuniceras dessutom med en affisch.

Varje samarbetspartner samlar 10 deltagare genom egen marknadsföring samt e-post utskick. Deltagare ska i första hand vara trogna vinterbilister som har minst 3 km till jobbet. I andra hand ska det vara cyklister som inte cyklat vintertid tidigare.

En Kickoff kommer att starta igång Vintercyklisten och då bjuds media, cykelhandlare, politiker och tjänstemän in som arbetar med trafik inom kommunen. I början av projektet fyller deltagarna i en enkät om hur långt de har till arbetet och annat som är relevant.

Projektet avslutas med en uppföljningsenkät till deltagarna och en avslutningsträff då media, cykelhandlare, politiker och tjänstemän som arbetar med trafik inom kommunen kommer att bjudas in.

## ***Tids och handlingsplan***

8 december: Utskick för anmälan och pressmeddelande av Region Gävleborg

17 december: Sista anmälningsdag. Gävle tar emot anmälningar och skickar anmälda deltagare till respektive organisation.

22 december: Deltagare kontaktas som blivit uttagna via e-post och sms.

5 januari: Bekräftelse från deltagare att de kommer delta.

17 januari: Kick-off 18:00 och pressinbjudan för Gävle och Sandviken.

17 april: Vintercyklisten slutar

17 april - 30 april: Utvärderingsfrågor till deltagare

3 maj: Avslutnings mingel och presentation av resultat

1 maj-15 maj: Sammanställning av utvärdering

## ***Kostnader***

Utrustning deltagare

- Dubbdäck
- Cykeldator
- Reflexväst
- Sadelskydd
- Cykellysen/dioder
- Cykelhjälm 200 kr rabatt

Service montering däck och cykeldator

## ***Finansiering***

Region Gävleborg står för 50 % av kostnaden för utrustning till deltagare och rabatt på cykelhjälm. Beräknad kostnad per deltagande samarbetspartner 5 000 kr.



## Resultat

Följande resultat gjorde deltagarna i Vintercyklisten:

### **Totalt antal mil:**

Månad 1: 170 mil

Månad 2: 130 mil

Månad 3: 240 mil

Totalt: 540 mil

Ersatta bilresor: 460 mil

### **Minskat utsläpp:**

1 000 kg koldioxid = 1 ton.

### **Svarsresultat utvärderingsenkät**

#### **Upplevelse av att vara Vintercyklist:**

73 % Mycket bra

24 % Bra

3 % Varken bra eller dålig

#### **Det som fungerade bäst var:**

Dubbdäcken

Upplevelser med cykeln

Snabbt plogat

#### **Jobbigast med att vara Vintercyklist:**

Tövädret, när det blev spårigt och knaggligt.

#### **Val av färdmedel när de inte cyklat:**

48 % bilen

22 % samåkning

19 % gång

11 % buss

#### **Upplevd hälsa:**

77 % upplever att hälsan har förbättrats

Piggare

Bättre kondition

Mindre stressad

Gått ner i vikt

#### **Tips till drift och underhåll:**

Fortsätt ha bra underhåll på cykelvägar

Viktigt med bra cykelställ

Planera cykelbanor bredvid väg

Stadsdelar som saknar buss, satsa på bra underhållna cykelvägar och stråk

#### **Fortsatt cykling vintertid:**

24 % Ja, ännu mer än nästa säsong

62 % Ja, i lika stor omfattning

14 % Ibland

**Alla kommer att fortsätta cykla vintertid!**

### ***Måluppfyllelse***

Alla vintercyklistar fullföljde utmaningen. Mer än hälften av deltagarna upplevde att deras hälsa förbättrades. Koldioxidutsläppen minskade.

### ***Framtid***

Vintercyklisten kommer att erbjudas alla kommuner inom Gävleborg eftersom utmaningen var lyckad och deltagarna nöjda. En gemensam anmälningssida bör tas fram för att minska den manuella hanteringen vid anmälning m.m.

